

Carl Frode Tillers “Flugt”: Et mesterligt velkomponeret hyldestrekviem til Gud, Bach og kærligheden

Udsnit af forsiden på Carl Frode Tillers roman *Flugt*, der netop er udkommet på dansk. Foto: Gutkind

Bo Heimann
21.03.2023

KULTUR // BOGANMELDELSE – Carl Frode Tillers roman *Flugt* er stærk litteratur om sorg, kærlighed og de præmisser, vi må eksistere under, smidt brutalt ned mellem fødsel og død, som vi er. Og om de levendes forhold til døden og de døde. Det er stærkt berørende”, skriver Bo Heimann.

Flugt

Forfatter: Carl Frode Tiller

Oversat fra norsk af Sara Koch

Forlag: **Gutkind**. 299 sider. Udkom d. 21. marts 2023

Det ondeste af det onde må være at miste et barn. Det er dén tragedie, som rammer Sakarias og Elisabet. Deres dreng, Johannes, er kun 12 år, da han dør.

Det er forståeligt nok næsten ikke til at bære for nogen af dem. Elisabet begynder at drikke endnu mere, end hun hele tiden har gjort. Sakarias gør sig hård og begraver sig i arbejde. Den første juleaften efter sønnens død tager de på kirkegården sammen for at sætte lys på hans grav. Men det bliver et møde, der udvikler sig anderledes, end de havde forventet.

Carl Frode Tiller skriver mesterligt om menneskers indre liv og alt det, der udspiller sig imellem dem. I hans trilogi, *Indkredsning*, der blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris, excellerer han i at skifte imellem og skrive forskellige synsvinkler sammen til en samlet fortælling. Han har tidligere modtaget Brageprisen, Sultprisen, Kritikerprisen og EU's litteraturpris.

Mesterligt

I *Flugt*, der fik den norske Ungdommens Kritikerpris i 2022, træder han videre og gør sin prosa til en komposition, der skifter imellem de tre hovedpersoner synsvinkler i sømløse og glidende overgange, ofte i midt i en sætning. Samtaler og scener fra fortiden bryder ind i nutiden, der opløses og forsvinder, indtil erindringen for sin del toner ud igen og giver plads til, at lyde og indtryk fra nutiden vender tilbage.

Elisabet er koncertpianist, og ligesom hendes yndlingskomponist Bach lader individuelle melodier flyde sammen og skilles igen, med enheder i mangfoldigheden og mangfoldighed i enhederne, skriver Tiller melodisk prosa, der ikke kun flytter sig imellem synsvinkler, men også virkeligheder.

For godt nok konstaterer Elisabet, at “videnskaben har disciplineret os. Ikke engang præsterne tror på Gud længere”, men måske har præsterne misforstået noget? Tiller citerer Rainer Maria Rilke indledningsvist: “Men de levende gør den fejl, at de alle skelner for stærkt. Engle (siger man) véd ofte ikke, hvorvidt de vandrer blandt levende eller døde”.

Carl Frode Tiller debuterede i 2001. “Flugt” er hans 11. bogudgivelse. Foto: Lea Meilandt

Vi ved først til sidst, hvordan og hvorfor tragedien skete. Kun i tilbageblik får vi indsigt i familiens liv. Hvordan Elisabet rejste meget som koncertpianist (hvilket hun bebrejder sig selv for, ligesom hun bebrejder Sakarias for ikke at have passet godt nok på Johannes i hendes fravær). Hvordan Johannes slås med at komme til vejrs med sig selv, fordi han måske vist egentlig gerne vil være pige og har det svært i sociale sammenhænge. Hvordan ægteparret har svært ved helt at møde hinanden og især møde Johannes i hans tvivl.

Hvordan hunden Bonzo (der vist kan betyde 'zenmunk') dukker op ud af det blå – "jeg drømte ham frem", siger Johannes, som havde han mirakuløst kunne manifestere hunden) – og bliver drengens fortrolige, ligesom hans gamle, senile mormor er det. For hvem fortæller man ellers, at man som dreng godt kan lide at gå (vrikkende) med røde hårspænder?

Carl Frode Tiller

FLUGT

roman

Gutkind

Langsomt bevæges vi fremad, langsomt leder de forskellige stemmer til forståelser, og langsomt nærmer vi os tragedien. Elisabet og Sakarias har opgivet hinanden, planen var at gå hvert til sit efter besøget på kirkegården, men det ender de med ikke at kunne, for er det ikke et slags mirakel, der sker?

Livet, døden ... og Gud

Og hov! Apropos mirakler, er bogens tre hovednavne ikke set sammen før? Jo! I Biblen er præsten Zacharias gift med Elisabeth, der er Jomfru Marias kusine. Sammen har de drengen Johannes, der senere kommer til at gå under navnet Døberen, ham som døber sin fætter Jesus i Jordan-floden og bereder ham vejen ... Tillers bog er et hyldestrekviem ikke kun til Bach og kærligheden, men også, hvilket vist er noget nyt i forfatterskabet, til Gud.

Det er stærk litteratur om sorg, kærlighed og de præmisser, vi må eksistere under, smidt brutalt ned mellem fødsel og død, som vi er. Og om de levendes forhold til døden og de døde. Det er stærkt berørende.

Læs også en omtale af Tiller i en tidligere udgave af Kulturlisten i POV.

eksistens

gud

Nordisk Råds litteraturpris

Rilke

Bo Heimann

Bo Heimann, f. 1971, har som journalist og forfatter skrevet om eksistens, samfund og kultur i 25 år. Han er uddannet journalist fra DJH i 1997. Han er medstifter af Nordic Bildung. www.boheimann.com

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.